

the 1990s, the number of people in the world who are under 15 years of age is expected to increase from 1.1 billion to 1.4 billion (United Nations 1998).

There are a number of reasons why the number of children in the world is increasing. One of the main reasons is that the number of children who are surviving to adulthood is increasing. This is due to a number of factors, including improved medical care, better nutrition, and a decrease in child mortality.

Another reason why the number of children in the world is increasing is that the number of children who are being born is increasing. This is due to a number of factors, including a decrease in the age at which women are having children and an increase in the number of children that women are having.

There are a number of challenges that are associated with the increasing number of children in the world. One of the main challenges is that there are not enough resources to care for all of the children. This is particularly true in developing countries, where there is a lack of access to education, healthcare, and other basic services.

Another challenge is that there are not enough jobs for all of the children. This is particularly true in developing countries, where there is a high level of unemployment. This can lead to children being forced to work, which can be harmful to their health and development.

There are a number of ways that we can address these challenges. One way is to improve access to education, healthcare, and other basic services. This can be done through a number of ways, including increasing government spending and attracting private investment.

Another way is to create more jobs for children. This can be done through a number of ways, including providing training and education to children and supporting small businesses that employ children.

There are a number of other ways that we can address these challenges. One way is to reduce the number of children who are being born. This can be done through a number of ways, including providing family planning services and increasing the age at which women are having children.

Another way is to improve the quality of life for children. This can be done through a number of ways, including providing a safe and healthy environment for children to live in and providing opportunities for children to play and learn.

There are a number of other ways that we can address these challenges. One way is to increase the number of people who are caring for children. This can be done through a number of ways, including providing training and support to caregivers and increasing the number of people who are working in the childcare industry.

Another way is to increase the number of people who are adopting children. This can be done through a number of ways, including providing information and support to potential adopters and increasing the number of people who are willing to adopt children.

There are a number of other ways that we can address these challenges. One way is to increase the number of people who are volunteering to care for children. This can be done through a number of ways, including providing training and support to volunteers and increasing the number of people who are willing to volunteer.

Another way is to increase the number of people who are donating to organizations that care for children. This can be done through a number of ways, including providing information and support to potential donors and increasing the number of people who are willing to donate.

There are a number of other ways that we can address these challenges. One way is to increase the number of people who are working in the childcare industry. This can be done through a number of ways, including providing training and support to workers and increasing the number of people who are willing to work in the industry.

Another way is to increase the number of people who are working in the education industry. This can be done through a number of ways, including providing training and support to workers and increasing the number of people who are willing to work in the industry.

There are a number of other ways that we can address these challenges. One way is to increase the number of people who are working in the healthcare industry. This can be done through a number of ways, including providing training and support to workers and increasing the number of people who are willing to work in the industry.

Another way is to increase the number of people who are working in the social services industry. This can be done through a number of ways, including providing training and support to workers and increasing the number of people who are willing to work in the industry.

There are a number of other ways that we can address these challenges. One way is to increase the number of people who are working in the government sector. This can be done through a number of ways, including providing training and support to workers and increasing the number of people who are willing to work in the government sector.

Another way is to increase the number of people who are working in the private sector. This can be done through a number of ways, including providing training and support to workers and increasing the number of people who are willing to work in the private sector.

There are a number of other ways that we can address these challenges. One way is to increase the number of people who are working in the non-profit sector. This can be done through a number of ways, including providing training and support to workers and increasing the number of people who are willing to work in the non-profit sector.

Another way is to increase the number of people who are working in the voluntary sector. This can be done through a number of ways, including providing training and support to workers and increasing the number of people who are willing to work in the voluntary sector.

There are a number of other ways that we can address these challenges. One way is to increase the number of people who are working in the freelance sector. This can be done through a number of ways, including providing training and support to workers and increasing the number of people who are willing to work in the freelance sector.

Another way is to increase the number of people who are working in the gig economy. This can be done through a number of ways, including providing training and support to workers and increasing the number of people who are willing to work in the gig economy.

There are a number of other ways that we can address these challenges. One way is to increase the number of people who are working in the sharing economy. This can be done through a number of ways, including providing training and support to workers and increasing the number of people who are willing to work in the sharing economy.

Another way is to increase the number of people who are working in the gig economy. This can be done through a number of ways, including providing training and support to workers and increasing the number of people who are willing to work in the gig economy.

There are a number of other ways that we can address these challenges. One way is to increase the number of people who are working in the freelance sector. This can be done through a number of ways, including providing training and support to workers and increasing the number of people who are willing to work in the freelance sector.

Another way is to increase the number of people who are working in the gig economy. This can be done through a number of ways, including providing training and support to workers and increasing the number of people who are willing to work in the gig economy.

MELİSA KESMEZ • Nohut Oda

MELISA KESMEZ Eylül 1980'de İstanbul'da doğdu. Mimar Sinan Güzel Sanatlar Üniversitesi'nde Sosyoloji okudu. Bir dönem İngiltere'de yaşadı. Yaratıcı yazarlık, gazetecilik ve fotoğrafçılık alanında yurtiçinde ve yurtdışında çeşitli eğitimler aldı. Dergi ve gazetelerde edebiyat, müzik ve fotoğraf üzerine yazıları, söyleşileri ve çevirileri yayımlandı. *Atları Bağlayın Geceyi Burada Geçireceğiz*, *Bazen Bahar* ve *Nohut Oda* adlı üç öykü kitabı yazdı. *Bazen Bahar* ile 2017 NDS Edebiyat Ödülü'nde Mansiyon alırken, *Nohut Oda* 65. Sait Faik Hikâye Armağanı'na layık görüldü. DOT Tiyatro tarafından sahnelenen pek çok tiyatro oyununu Türkçeye çevirdi. Farklı tiyatro ekiplerine dramaturg olarak dahil oldu. Şu anda çocuk edebiyatı alanında yayıncılık yapıyor; editör, çevirmen ve dramaturg olarak çeşitli projelerde yer almaya devam ediyor.

Sel Yayıncılık, 2018-2019 (6 baskı)

İletişim Yayınları 2783 • Çağdaş Türkçe Edebiyat 481

ISBN-13: 978-975-05-2696-1

© 2019 İletişim Yayıncılık A.Ş. / 1. BASIM

1. Baskı 2019, İstanbul

EDİTÖR Kıvanç Koçak

KAPAK ve KAPAK ILLÜSTRASYONU Seda Mit

UYGULAMA Hüsnü Abbas

DÜZELTİ Emre Bayın

BASKI Ayhan Matbaası · SERTİFİKA NO. 22749

Mahmutbey Mahallesi, 2622. Sokak, No: 6/31 Bağcılar 34218 İstanbul

Tel: 212.445 32 38 • Faks: 212.445 05 63

CILT Güven Mücellit · SERTİFİKA NO. 11935

Mahmutbey Mahallesi, Devekaldırımı Caddesi, Gelincik Sokak,

Güven İş Merkezi, No: 6, Bağcılar, İstanbul, Tel: 212.445 00 04

İletişim Yayınları · SERTİFİKA NO. 40387

Binbirdirek Meydanı Sokak, İletişim Han 3, Fatih 34122 İstanbul

Tel: 212.516 22 60-61-62 • Faks: 212.516 12 58

e-mail: iletisim@iletisim.com.tr • web: www.iletisim.com.tr

MELİSA KESMEZ

Nohut Oda

*Kendini bildi bileli kabuđunu arayanlara...
En çok kardeřime...*

“Yaşamın ilk çabası kabuk oluşturmaktır.”

GASTON BACHELARD,
Mekânın Poetikası

İÇİNDEKİLER

Kalanlar

11

Son Bir Çay

25

Annemin Çadırı

47

Görüşürüz

61

Kız Kardeşim Handan

75

Kalanlar

Bir fotoğraf yolladı gittiğinin ikinci günü. Kaldığı odanın penceresinden çekmiş. Üzeri karla kaplı kiremit çatıların arkasında sivri doruklarıyla bembeyaz dağlar görünüyor. Kuzeyin buradakilere hiç benzemeyen dağları. Fotoğrafın altına “Dünyanın bittiği yerdeyim. Şu dağların ardında hayat var desem inanır mısınız?” yazmış. Kumaşının yünlü olduğunu hayal ettiğim turuncu perdenin kenarı görünüyor, pervazda bir fincan duruyor; yarısı boş ya da yarısı dolu, sıcaklığıyla cam buğulanmış.

Çayından bir yudum alıp bu kareyi çekmek için telefonuna uzandığı anı düşündüm fotoğrafa bakıp. Dönüp kendi fincanıma baktım sonra. Başka bir pencerenin kenarında, başka bir fincan. Camın arkasında bambaşka bir manzara. Sokak boyu uzanan bitişik nizam apartmanlar, kenarına eski bir kanepe bırakılmış çöp konteyneri, belediyenin amansızca budadığı kel çınar ağacı, sokak lambasının üzerinde gece gündüz muhakkak önemli bir şeyler anlatan bir karga... Zihnimde iki fincanın arasına, İstanbul'dan Tromsø'ya dümdüz bir çizgi çizdim sonra. Birlikte içilebilmek için ne kadar uzaklardı.

Dünya haritası olacaktı bir yerlerde, çekmecedan çıktı, getirip boylu boyunca yaydım masaya. Parmaklarım kendiliğinden İstanbul'u buldu hemen. Sonra kuzeye doğru çıkmaya başladılar. Önce Bulgaristan. Az yukarısında Romanya. Sonra Ukrayna, biraz solunda Polonya ve nihayet Baltık Denizi. Denizi aşır İsveç'te karaya çıktım. Bütün ülkeyi boydan boya tırmandım. Norveç sınırını geçtim ve bir süre daha tırmanmaya devam ettim. En sonunda buldum fotoğraf-taki dağları. Görür görmez anladım onlar olduklarını. Dağların hemen karşısında da bir pencere. Sıcak bir fincan çayla buğulanmış, turuncu perdeli. Pencerenin arkasındaki aşına olduğum o esmer yüzü hemen tanıdım.

İki fincan arasındaki beş bin kilometrelik bu muhayyel güzergâhı böyle gidip durdum haftalarca. Ne zaman çay koyup pencereye komşu masama otursam, gönderdiği fotoğrafı açıp o dağlara baktım, sonra önüme haritayı serdim.

Bir akşam Kadıköy'deki evindeyiz. Her şey toplanmış, eşyalar çoktan dağıtılmış. Kalan birkaç ıvr zıvrın arasında kıcımızı koyacak yer bulmuşuz. Ertesi gün uçacak. Üçlü koltuğu bana bırakıyor. Mini fırını da. Tek kişilik, üstelik kolçaksız koltuğumla bir dişçi muayenehanesinin bekleme odasına benzeyen salonumda artık uzanarak kitap okuyabilirim diye seviniyorum. Bu sevinci o an uyduruyorum, tepemizde dolaşan veda bulutunu kovalamak için.

“Ondan bundan topladıklarınla evin yamalı bohçaya döndü, haberin yok” deyip gülüyor.

Neredeyse bir yıl boyunca peyderpey eşya taşıyarak nihayet yaşanır bir yere dönüştürebildiğim evimi düşünüyorum o böyle deyince. Milano'ya taşınan bir hayatın bakiyesi cam sehpayı. Sydney'e uçan yaşlı gözlerin geride bıraktığı kitaplığı. Londra'ya götürülemeyen halıları, “Bunlar babaannemin-di, sende kalsın” diyerek kucağıma bırakılan likör takımını,

hiç tanışmadığım bir dayının daktilosunu, topak saksısında cüce bir kauçuk ağacını...

Dediği kadar vardı. Sahiden de türlü evin yastığından, yorganından, raki bardağından, sandalyesinden düzmüşüm kendiminkini. Sancılı bir ayrılığın ardından ceketini alıp çıkan fevri aklımı sevsinler, bir süre gururlu ama cascavlak ortada kalmış, ancak zamanla, birer birer dağılan tanış evlelerinden çıkma eşya ile kendimi muhafaza edecek bir yer tertip edebilmişim.

Her bir eşya hususi hikâyesiyle gelmiş, benim hatırıma aynı çatının altında buluşmuştu. Bir oda-bir salon evimde yana yana getirdiğim mobilyalar bundan birkaç ay öncesine kadar İstanbul'un başka başka evlerini mesken bellemiş, eski sahiplerine o evlerde bambaşka bir nizam içerisinde yoldaşlık etmiş, bambaşka yaşamlara ilişmiş, bambaşka teamül ve alışkanlıklarla haşır neşir olmuş, bu sayede her biri başka bir hikâyenin gerektirdiği ölçüde ve yönde eskimiş, aşınmışlardı. Daha mı az yalnızdım bu sayede, yoksa daha mı çok, tam bilemiyordum. Gecesine göre değişiyordu hislerim. O esnada çalan şarkıya göre de...

“Resmen gidiyorum” demişti evindeki o son gece, siyah bakkal torbasından bir kutu Tuborg çıkarıp açarken. Evrak kürek aylardır hayata geçirmek için uğraşıp durduğu planı ilk kez gönül rahatlığıyla, yüksek sesle dile getiriyordu. Başvurduğu üniversiteden kabul gelmiş, pasaporttur, vizedir, bütün işler halledilmiş, havaalanı transferinden orada kalacağı odaya kadar her şey ayarlanmıştı. Geriye sadece şu kapının kenarındaki iki dev bavulu uçağa sürüklemek, bir de bu son geceyi atlatmak kalmıştı.

Son birkaç yılda böyle kaç evin mobilyasız, perdesiz çıplak salonunda oturmuş, “Bu gece son” demekten imtina ederek ve bilakis yürek soğutan konulardan bahsetmeye özen

göstererek kaç evin kapanışına şahitlik etmiştim, kaç kapıdan son anda kolumun altına sıkıştırılan resim çerçeveleri, minderler, salon bitkileri, türlü türlü mutfak eşyasıyla çıkmıştım hatırlamıyordum. Her defasında kucağımda bir abajur ya da rulo edilmiş bir kilimle metroya biniyor, katlanır bir sandalyeyle sarı dolmuşa sığmaya çalışıyor veyahut kolumun altında bir duvar saati, son vapuru yakalıyordum. Sağdan soldan bulduğu işe yarar her şeyi yuvarlaya yuvarlaya yuvasına taşıyan bir karıncadan farkım kalmamıştı.

Neticede, bir süredir birilerinin habire buralardan gitme kararı aldığı, ki bazısınınki gitmekten ziyade kaçmaktı, bir arkadaş yolcu etme mekanizmasına dönüşmüştü hayatım.

“Kitapları ne yaptın?” diye sormuştum o akşam. Kitaplar en zoruydu, biliyordum. Yıllardır o evden o eve koli koli taşıdığın, bin türlü nakliyeciyi suratı çektiğin, evlat gibi üzerine titrediğin ama işte bir gün gelip vedalaşılması icap eden kitaplarını öyle birine emanet etmeliydin ki, bir daha dönüp almayacak da olsan, bundan böyle emin ellerde olduklarını bilmen gerekirdi.

“Kitaplar annemin evine gitti,” demişti, “Koliledik, bodruma koyduk.”

Üzölmüştü de belli etmek istememişti, yine de görmüştüm yüzünde hüznü, konuyu değiştirmişti hemen. Yatağını yeni evlenen bir arkadaşına hediye ettiğini anlatmıştı peşine. “Umarım onlara mutluluk getirir, bana getirmedi” diye de eklemişti göz kırparak. Ağlanacak halimize güldüğümüz zamanlarda attığımız kahkahalardan birini atmıştı üstüne. Halıları satmıştı. Bütün kap kacak da İstanbul’da okul kazanmış Ankaralı bir öğrencinin mutfağında artık.

Bu evi kurduğumuz günü hatırlıyordum. Fayanslarını tek tek tellediğimiz, lavabolarını ovduğumuz, taşlarını sildiğimiz, perdelerini astığımız, şunu şöyle mi koysak, böyle mi koysak diye mobilyaları küçücük salonda döndürüp döndü-

rüp durduğumuz günü. Gecenin geç bir saati turşu vaziyette eserimizin karşısına geçip, “Halıları da serince eve benzedi” deyişimizi.

Bir gün bozmak için kurmamıştı orayı şüphesiz. Daha taşındığı gün bir ömür orada kalacakmış gibi dizmişti mutfak dolaplarına bardaklarını yan yana.

Her seferinde o kupkuru evleri daha ilk günden yaşayan bir yer haline getirmenin yollarını arıyorduk. Çünkü orayı bir an evvel senin kılman, seninle nefes alıp veren, sen kokan bir yer haline getirmen gerekiyordu. Sonsuz yuva arayışımızın kurallarından biriydi bu. Daha kolileri açarken başlıyordun mekânla arandaki boşluğu doldurmaya, bir örümcek gibi örüyordun ağını, duvardan duvara, odadan odaya.

Koliler kamyondan iner inmez elini hiçbir yere sürmeden ilkin mutfağı yerleştirip evin ilk çayını demleyen, bunu mekânı kutsayan bir ayin gibi gören birini tanıyordum. Taşındığının haftası kabilesini ateş başına toplayan bir şaman gibi büyük bir masa kuran ve toplu halde yeme içmenin bir mekâna derhal hayat katan, daha doğrusu bir mekânı derhal hayata katan bir yöntem olduğuna inanan bir başkasını da biliyordum. Bir evi bir an evvel senin ilan etmek için bu tür icatlara ihtiyacın vardı. Zamanın uzağı gören bilge gözleri başka kehanetler fısıldasa da, sen kulaklarını tıkayıp, *artık buradayım* diyordun kendine. *Bundan böyle buradayım*. Bir yuvaya inanmanın, kendini evinde hissetmenin tek yolu buydu. Diğer türlü hayatta kalamazdın, nasılsa bir gün yıkaçağın bir şeyi inşa ettiğini bilerek devam edemezdin. Sonuçta her şeyin değil ama pek çok şeyin gerçekliği senin kendini neye inandırdığınla ilgiliydi.

“Ne zaman geleceksin bir daha?”

“Yakında değil.”

“Seni filikaya bindiriyormuşum gibi hissediyorum.”

“Böyle söyleme.”

“Batıyoruz.”

Havaalanında yanımızda bir babayla kızı yan yana oturmuş, ağladığını karşındakinden gizlemeye çalışmak gibi nafi bir çabayla ağlıyorlardı. Yanlarında ayakta duran delikanlı evin küçük oğluydu herhalde, yerde gözüyle iki nokta tespit etmiş, aralarında volta atıyor, bu sırada babasıyla ablasından yana bakmamaya uğraşıyordu. Tesellinin geçerliliğini çoktan yitirdiği safhaya gelmişlerdi anlaşılan, günlerdir dudaklar mühürlü, çeşitli şakalar ve komikliklerle savuşturulan hüznün kocaman gövdesiyle artık ortama hâkim olduğu, sıkı sıkı içeride tutulan duyguların artık kendini koyuverdiği dakikalara erişmişlerdi. Bir babaya dahi insan içinde gözyaşı döktüren o insafsız ayrılık anı gelip çatmıştı.

Yanlarında sessizce oturduk bir süre. Havaalanlarından nefret ediyordum.

“Hadi, git artık” dedi uzun sessizliğin sonunda.

“Yerleşir yerleşmez fotoğraf yolla bana.”

Pasaport kontrolünden geçmiş, dönüp bana bakmış, el sallamamış da gülümsemişti sadece. Sanki devrilmemek için tutunduğu, çizgi gibi bir gülümsemeyle.

Kalabalığın içinde kaybolmuştu sonra. Bir daha ne zaman gelecekti, ikimiz de bilmiyorduk. Gelecek miydi, onu da bilmiyorduk.

Artık yeni insanlar sevmekte güçlük çektiğin yaşlara geldiğinde, daha az müşkülpeşent ve muhtemelen daha cesur olduğun yaşlarında bir yolunu bulup çok sevmeyi başardığın birini havaalanına bıraktıktan sonra, o dev ayrılık makinesinin kapısından çıkıp birkaç saat önce birlikte geçtiğiniz yollardan, bu defa tek başına elin kolun bomboş dönerken kuru ekmek gibi ufalanıyordu için. Evet, bir insa-

nın sahih varlığı eksiliyordu dünyadan. Bu, büyük bir şeydi. Ama arkadaştan, kardeşten, çocuktan fazlasıydı o vakti zamanında inci gibi dizilmiş evleri bozup bozup, o uçaklara binip binip gidenler. Hemen değil ama zamanla anlıyordun ki, bir hayattı kaybettiğin, kendi hayatına bitişik bir hayat, bir komşu yaşam öyküsü. O gidince hayatlarımızın yabani bitkiler gibi yıllarca birbirine doğru büyüyüp iç içe geçtiği yeri, bu müşterek alandaki şahsi hikâyeni, yani onun yanındaki seni de kaybediyordun. Karşılıklı oturduğunuz masaları kaybediyordun mesela. Sadece ona anlatacağın şeyleri kaybediyordun. Onu bir sabah kahvaltıya çağırma ihtimalini. Ondan ödünç alacağın ve vermeyi unutup unutup sonunda el mecbur senin ilan edilen giysileri. Günlerdir içini kemiren bir meseleyi gecenin bir vakti kapısını çalıp anlatma şansını ve onun verdiği akılla belli bir yönde alacağın kararları. Yüz yıldır tanıdığın birine iç rahatlığıyla şımarma, kızma, surat asma, bozuk çalma, onunla kavga etme hakkını. Birinin sen leb demeden leblebi diyecek olmasını kaybediyordun. O, seninkilere dolanmış köklerini söküp alırken, seni de yerinden ediyordu. Aynı bahçenin çiçekleri olmak böyle bir şeydi.

Bilmem kaç yılda kurduğun, tıkr tıkr işleyen yaşam düzenliğini bozuyordu bu gidişler. Tekerine çomak sokuyordu. Çanına ot tıkiyordu. Üst üste dizdiğin, o şekilde dengede durmasına hem senin hem de yeryüzü yasalarının ikna olduğu her şeyi yıkıp deviriyordu. Çirkin kalabalığın içinde güç bela arayıp bulduğun müttefiklerini, onlarla birbirinize doğru yol alırken aştığınız bütün engelleri, yollarınızı keşiştiren rastlantıları, tehlikeli virajlar dönüp de sırf ele ele olduğunuz için yuvarlanmadığınız şarampollerini ama en çok da iki insanın bütün arızalara ve aksaklıklara rağmen birbirini sevmek için harcadığı emeği, inadı, merhameti zıyan ediyordu.